

ЛІЦЕЙ №10 м. Ковеля

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення педагогічної ради

від _____ протокол № _____

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 8 КЛАС»

Розроблено на основі модельної навчальної програми
«Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти
(автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.)

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 року № 1787)

Зміст навчальної програми забезпечує підручник для 8 класу закладів
загальної середньої освіти «Українська література. 8 клас»
(автори: Калинич О.В., Дячок С.О. // За редакцією проф. Ю. І. Ковбасенка.
Тернопіль : Астон, 2025)

2025 рік

ВСТУПНА ЧАСТИНА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму укладено відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (наказ № 463-IX від 16.01.2020 р.), на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. Ураховано наказ Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти», а також Робочий навчальний план закладу загальної середньої освіти.

Програму створено на основі модельної навчальної програми «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 року № 1787).

У контексті сучасних освітніх пріоритетів **мета навчання** української літератури у 8 класі – розвиток компетентних читачів і читачок з усталеною потребою читання художньої літератури, національно свідомих громадян і патріотів України з гуманістичним світоглядом, здатних висловлювати власну критичну думку про прочитане, усвідомлювати національні та загальнолюдські цінності, відтворені у високохудожніх надбаннях української літератури та застосовувати здобуті предметні знання та вміння в нових навчальних і життєвих ситуаціях.

Завдання навчання української літератури у 8 класі – ознайомлення учнів/учениць із творами української літератури різних родів, жанрів, мистецьких напрямів, стилів і течій; розвиток художнього сприймання навколишнього світу; формування вмінь аналізувати та інтерпретувати художні твори з урахуванням їх жанрової специфіки, історичного, соціокультурного, мистецького контексту та світоглядних позицій письменника/письменниці; оволодіння теоретико-літературними поняттями для цілісного осмислення художніх творів; поглиблення вмінь самостійної дослідницької діяльності; розвиток творчих здібностей, усного й писемного мовлення; удосконалення навичок виразного читання; збагачення емоційного досвіду та естетичного смаку; підвищення рівня загальної культури учнів/учениць.

Структура програми включає результативні, змістові та процесуальні складники. Рубрика «**Результати навчання**» розроблена згідно з чотирма групами вимог до обов'язкових результатів навчання учнів/учениць у мовно-літературній освітній галузі, що визначені в Державному стандарті базової середньої освіти. Відповідно в програмі результати конкретизовано з чітким зазначенням індексу в такій послідовності: 1) взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях; 2) сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду; 3) висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови; 4) дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу. Досягнення результатів навчання засвідчує рівень сформованості в предметній (читацької), ключових компетентностей учнів/учениць, оволодіння ними наскрізними вміннями.

У рубриці «**Пропонований зміст навчального предмета**» (змістовий складник) рекомендовано різножанрові художні твори для текстуального вивчення, коротко подано методичні настанови щодо їх опрацювання, запропоновано твори для позакласного читання (*позначка ПЧ*), твори різних видів мистецтва (*позначка МК*), зазначено поняття теорії літератури (*позначка ТЛ*).

У 8 класі вивчення української літератури ґрунтується на *хронологічно-стильовому принципі* з урахуванням жанрово-родової специфіки творів.

На основі ідейно-тематичного співвідношення запропоновано розгляд художніх творів української класики *в проєкції на тексти інших історичних періодів*. Такі тематичні паралелі вмотивовано врахуванням пізнавальних і читацьких інтересів восьмикласників/восьмикласниць, які матимуть змогу прослідкувати художнє осягнення конкретної історичної доби та діяльності її відомих представників у текстах інших історичних періодів, зокрема і в сучасних творах. Літературні паралелі простежено також і на жанрово-тематичному рівні.

У змісті курсу української літератури для 8 класу передбачено ознайомлення зі знаковими творами кримськотатарської літератури як невід'ємної частини українського літературного процесу. Вивчення в єдності української та кримськотатарської літератури зумовлено тим, що кримли та українці є корінними етносами України, історичні долі яких нерозривно пов'язані, а культури співіснували та взаємодоповнювалися упродовж століть.

Навчальний матеріал для 8 класу структуровано в *розділи*: «Вступ», «Прадавня Україна в дзеркалі літератури», «Заповідь любові: Біблія та українська література», «Література козацької України», «Українці та кримські татари», «Романтизм в українській літературі», «Реалізм в українській поезії та прозі», «Із драматургії ХІХ століття», «Література рідного краю», «Найцікавіше з літературних новинок», «Узагальнення та систематизація вивченого».

Рекомендовано біографічні відомості про письменників/письменниць обмежити стислими довідками про основні факти їхнього життя і творчості, що можуть зацікавити учнів/учениць. Важливо акцентувати на активній громадянській позиції, патріотизмі українських письменників/письменниць, національних і загальнолюдських ідеалах, утілених у їхніх художніх творах. Залучення біографічного контексту повинно максимально сприяти розкриттю ідейно-художнього змісту творів і не перешкоджати їх осмисленню як самодостатніх мистецьких явищ.

У програмі визначено *теоретико-літературні поняття* (*позначка ТЛ*), формування яких відбувається у процесі читання та аналізу художніх творів. Рубрика «*Мистецький контекст*» (*позначка МК*) має рекомендаційний характер. Запропоновано твори живопису, музики, скульптури, кіно тощо, що мають ідейно-тематичну спорідненість із виучуваними текстами української літератури або ж є їх інтерпретацією в інших видах мистецтва. Контекстний розгляд художніх творів сприятиме їх цілісному осмисленню. Міжмистецька взаємодія повинна бути методично вмотивованою.

До кожного тематичного розділу програми рекомендовано **види організації навчальної діяльності** різного рівня складності: репродуктивні, пізнавально-пошукові, дослідницькі та творчі. Цей процесуальний складник програми розроблено як рекомендаційний. Рубрика орієнтує на широке використання традиційних та інноваційних методів і прийомів вивчення художніх творів і опрацювання навчального матеріалу, урахування особливостей очного, змішаного та дистанційного навчання, методичного стилю вчителя/вчительки, які мають широкі можливості для виявлення власної творчої ініціативи задля ефективного досягнення результатів навчання української літератури.

Змістове наповнення програми орієнтоване на досягнення обов'язкових результатів навчання учнів/учениць, що визначені в Державному стандарті базової середньої освіти.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

8 КЛАС

(35 год, 1 год на тиждень)

Результати навчання	К-ть год	Пропонований зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
ВСТУП 1 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; формулює уточнювальні запитання щодо почутого навчального матеріалу для його розуміння [9 МОВ 1.1.2-4]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані новою навчальною інформацією та прочитаними художніми творами [9 МОВ 2.3.2-1]; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи й засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови виконує різні ролі в груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та	1	Художній твір у контексті доби (оглядово). ТЛ: <i>стиль доби (культурно-мистецька епоха), мистецький напрям.</i> МК: зразки творів різних видів мистецтва різних стилів.	- Асоціативна хмаринка щодо художнього твору в історико-культурному контексті доби (слова-асоціації, характерні ознаки). - Створення ментальної мапи «Літературно-мистецькі епохи».

<i>літературними явищами, проведення їх аналізу</i> творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1].			
ПРАДАВНЯ УКРАЇНА В ДЗЕРКАЛІ ЛІТЕРАТУРИ 5 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; переказує художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художнього тексту [9 МОВ 1.2.1-1]; самостійно створює конспект почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати [9 МОВ 1.2.2-1]; окреслює тематику і проблематику почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) для подальшої інтерпретації [9 МОВ 1.4.1- 1]; характеризує роль, виражальні можливості та вплив на слухача (адресата) важливих деталей, зокрема художніх, почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 МОВ 1.5.3-1]; логічно і послідовно презентує в доцільній жанровій формі власні погляди, ідеї, переконання, підкріплюючи їх аргументами та наводячи доречні приклади із власного або суспільно-історичного досвіду [9 МОВ 1.6.1-1]; доречно використовує цитати з художніх текстів для підтвердження й увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ	1 1	Культура й віра прадавніх українців. Погляди прадавніх українців на світ і місце людини в ньому. Основні риси дохристиянських вірувань наших предків, відображені у фольклорі й літературі (оглядово). Іван Білик «Дарунки скіфів». Творчість письменника – майстра історичної прози. Художня розповідь про похід Дар'явауша у Скіфію в оповіданні «Дарунки скіфів». Історичне підґрунтя твору. Причини нападу перського царя на Скіфію. Контраст образів перських і скіфських воїнів. Мудрість і поміркованість скіфів у протистоянні з багатотисячним військом. Русь, її культура та письменство. Усний народний епос. Старини (билини). Теми та мотиви старин різних циклів, художні особливості. «Про Іллю Муромця та Соловія». Композиція і сюжет твору. Образ київського богатиря Іллі Муромця – оборонця рідної землі, його сила і мужність. Другорядні персонажі, їх характеристика. Мова і стильові особливості старини. ТЛ: старина. МК: скульптура – монумент Іллі Муромцю (скульптор – В. Журавль,	- Побудова стрічки часу (timeline). - Виразне читання художніх творів. - Переказ прочитаного. - Аналітико-синтетична робота з текстом (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру/метаплан У. - Групова взаємодія із оформленням результатів роботи у застосунку Padlet. - Презентація про побут і життя скіфів. - Мистецька галерея давніх пам'яток скіфської культури. - Створення ментальної

2.1.1- 1]; формулює логічні та послідовні висновки на основі аналізу структурно-змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [9 МОВ 2.2.7-1]; обґрунтовує думку щодо естетичної та мистецької цінності прочитаних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) у культурно-історичному контексті з урахуванням взаємозв'язків української та інших національних культур [9 МОВ 2.3.3-1]; використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною й надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1-1]; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи й засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови виконує різні ролі в груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]; складає й оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1].	м.Київ, парк «Муромець»); <i>кіно</i> – х/ф «Сторожова застава» (режисер – Ю. Ковальов). 1 Своєрідність давнього українського письменства. Періоди розвитку давньої літератури, її світоглядні, естетичні, мовні особливості. Письменство як частина культури Русі, його стилі та жанри (оглядово). Володимир Мономах «Повчання дітям» (скорочено). Жанр повчання. Духовний заповіт київського князя нащадкам. Втілення у творі моральних принципів і традицій княжої доби. ТЛ: монументалізм, орнаменталізм, повчання. МК: скульптура – пам'ятник Володимирі Мономаху (скульптор – С. Кантур, м. Прилуки Чернігівської обл.), пам'ятник Любецькому з'їзду князів (скульптор – Г. Єршов, м. Любеч Чернігівської обл.); <i>образотворче мистецтво</i> – мозаїка «Володимир Мономах» (автор – В. Федько, метро «Золоті ворота», м. Київ). 2 Образ Русі в сучасній українській літературі. Твори сучасних письменників про княжу добу, їх актуальність. Райса Іванченко «Ярославни». Розповідь про письменницю та її історичну прозу. Історична основа оповідання. Взаємини Русі в часи князя Ярослава з європейськими державами. Значущість освіти та виховання князівен для утвердження авторитету держави. Образ	мапи «Особливості усної народної творчості доби Русі». • Кроссенс. • Імпровізований перфоманс на основі історій про Іллю Муромця. • Діаграма Венна. • Інтерактивний постер з основними порадами Володимира Мономаха нащадкам. • Перегляд документальних і художніх фільмів про добу Русі. • Віртуальна екскурсія історичними пам'ятками доби Русі. • Створення власних відео про історичні пам'ятки епох, відображених у вивчених художніх творах. • Створення постера, аканта в соціальних мережах від імені головних героїв/героїнь із використанням
--	---	--

		Русі у творі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – фреска XI ст. «Доньки Ярослава» (Національний заповідник «Софія Київська»), А. Орльонов «Анна Ярославна»; <i>скульптура</i> – пам'ятник «Княгиня Ярославна» (скульптор – А. Куш, м. Новгород-Сіверський Чернігівської обл.), пам'ятник «Anne de Kyiv... Анна Ярославна...» (скульптори – К. Скрытський, Ф. Баландин, м. Київ); <i>музика</i> – А. Рудницький «Анна Ярославна» (опера). ПЧ. Н. Забіла «Троянові діти». Б. Комар «Векша». В. Малик «Князь Кий». Ю. Хорунжий «Мелодії кам'яної гори». В. Рутківський «Сторожова застава». Д. Кремінь «А де ж те скіфське золото?». Л. Костенко «Скіфська одіссея». В. Чемерис «Ольвія», «Сини змієної богині». Ю. Логвин «Останній камінь Гарпата». А. Папакін «Діти Таргітая». О. Геденов «Ольвія. Зима змін».	цитатних характеристик під керівництвом учителя/учительки. Написання есе на тему: «До джерел: пізнання свого коріння та історії відкриває шлях до майбутнього».
ЗАПОВІДЬ ЛЮБОВІ: БІБЛІЯ ТА УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА 3 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; відповідає на запитання за змістом почутого [9 МОВ 1.1.2-1]; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; виявляє невербальні засоби, що вказують на наявність у почутому повідомленні (зокрема художньому тексті, медіатексті) прихованої інформації, передає прихований зміст почутого [9 МОВ 1.1.3-2]; переказує почуте повідомлення (зокрема художній текст, медіатекст)	1	Біблія – одна зі священних книг людства: історія створення, автори, побудова, жанрова структура (оглядово). «Євангеліє від Матвія» (заповіді 22: 34-40; 25:31-40). Постать Ісуса Христа. Ключові заповіді християнства – основа загальнолюдської моралі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – фреска XI ст. «Архангел» (Національний заповідник «Софія Київська»), А. Лосенко «Десять заповідей Мойсея».	- Бесіда про роль релігії у світовій культурі та щодо суспільних морально-етичних норм. - Виразне читання художніх творів. - Аналітико-синтетична робота з текстом

докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) відповідно до мети і ситуації спілкування [9 MOV 1.2.1-1]; самостійно складає і komponує складний план, створює конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо [9 MOV 1.2.2-1]; самостійно передає за допомогою різних способів і засобів візуалізації власне розуміння почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), структуруючи інформацію [9 MOV 1.2.3-1]; окреслює тематику і проблематику почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) для подальшої інтерпретації [9 MOV 1.4.1- 1]; виявляє важливі деталі почутого навчального матеріалу й художніх творів для ілюстрування їх розуміння [9 MOV 1.4.1-2]; розпізнає основні факти і судження про них, вирізняє авторські інтерпретації, розуміє аргументацію, коментує підтекст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 MOV 1.4.6-1]; характеризує роль, виражальні можливості та вплив на слухача (адресата) важливих деталей, зокрема художніх, почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 MOV 1.5.3-1]; логічно і послідовно презентує в доцільній жанровій формі власні погляди, ідеї, переконання, підкріплюючи їх аргументами та наводячи доречні приклади із власного або суспільно-історичного досвіду [9 MOV 1.6.1-1]; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 MOV 1.6.1-3]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 MOV 2.1.1- 1]; коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) проблем з	Біблія та українська література. Переклади Біблії українською мовою. Біблійні сюжети в українській літературі (оглядово). Ліна Костенко «Давидові псалми. Псалом 1». Біблійні мотиви у творчості письменниці. Ідея праведного буття особистості. Протистояння добра та зла в житті людини. Художні особливості вірша. ТЛ: <i>переспів</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Й. Кондзелевич «Нерукотворний Спас», І. Рєпін «Христос у Гетсиманському саду», О. Охупкіна «Божа Мати милостива»; <i>музика</i> – М. Березовський «Світе тихий». 1 Дзвінка Матіяш «Мене звати Варвара» (скорочено). Коротка розповідь про письменницю. Актуальність біблійної теми у психологічній повісті «Мене звати Варвара». Сюжет твору. Характеристика головної героїні. Постать меценатки Варвари Ханенко як утілення християнської доброчесності. Різдвяні дива у повісті. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – «Свята Варвара» (невідомий художник), ілюстрації до повісті «Мене звати Варвара» (художниця – М. Микитюк). 1 ПЧ. «Притча про неслухняного сина та справедливого й люблячого батька». «Притча про милосердя й про ближнього», «Притча про милосердного самарянина». Т. Шевченко «Давидові псалми».	художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, тропів, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру. - Групова взаємодія із оформленням результатів роботи у застосунку Padlet. - Цитатна характеристика героїв. - Ромашка Блума (запитання за змістом теми). - Створення кросвордів до вивчених художніх творів. - Дослідницька робота з біблійними фразеологізмами. - Сенкан. - Метод «Малюємо вірш». - Створення медіаконтенту
---	---	--

урахуванням власного досвіду та культурно-історичного контексту [9 МОВ 2.2.1-1]; формулює логічні та послідовні висновки на основі аналізу структурно-змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [9 МОВ 2.2.7-1]; використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1-1]; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи й засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови виконує різні ролі в груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1].		Б.- І. Антонич «Різдво». Г. Коваленко «Біблійні історії для дітей». К. Малицька «Малі герої». Г. Кирпа збірка «Ну й гарно все придумав Бог». І Малкович «Із янголом на плечі». З. Мензатюк «Ангел Золоте Волосся». Д. Матіяш «Марта з вулиці святого Миколая». І. Жук «Пісня Йосипа», «Гетсиманський сад. Відповідь сина».	(авторське читання поезії у стилі сучасних запитів соціальних мереж). • Перегляд документальних і художніх фільмів за темою розділу. • Віртуальна екскурсія давніми архітектурними християнськими пам'ятками.
ЛІТЕРАТУРА КОЗАЦЬКОЇ УКРАЇНИ 6 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; переказує почуте повідомлення (зокрема художній текст, медіатекст) докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в	1	Україна в добу Відродження. Суспільно-культурне відродження: козацтво, братства (оглядово). Український народний героїчний ліро-епос. Народні думи. Українське кобзарське мистецтво. Думи як особливий жанр українського фольклору. Художня своєрідність жанру. Історико-героїчні та соціально-побутові думи.	• Виразне читання художніх творів. • Переказ прочитаного. • Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї,

цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) відповідно до мети і ситуації спілкування [9 МОВ 1.2.1-1]; виявляє важливі деталі почутого навчального матеріалу й художніх творів для ілюстрування власного його розуміння [9 МОВ 1.4.1-2]; розпізнає основні факти і судження про них, вирізняє авторські інтерпретації, розуміє аргументацію, коментує підтекст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 МОВ 1.4.6-1]; характеризує роль, виражальні можливості та вплив на слухача (адресата) важливих деталей, зокрема художніх, почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 МОВ 1.5.3-1]; логічно і послідовно презентує в доцільній жанровій формі власні погляди, ідеї, переконання, підкріплюючи їх аргументами та наводячи доречні приклади із власного або суспільно-історичного досвіду [9 МОВ 1.6.1-1]; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження й увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1- 1]; використовує різні складники тексту (рубрикацію, заголовки тощо) для оптимізації роботи з текстовою інформацією [9 МОВ 2.1.2-1]; співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора [9 МОВ 2.1.3-1]; коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) проблем з урахуванням власного досвіду та культурноісторичного контексту [9 МОВ 2.2.1-1]; формулює логічні та послідовні висновки на основі аналізу структурно-змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [9 МОВ 2.2.7-1]; коментує власні почуття під час читання тексту (зокрема художнього	«Дума про Марусю Богуславку». Історична основа твору. Тема жіночої долі. Образ Марусі Богуславки. Популярність сюжету думи в українському письменстві. ТЛ: дума, речитатив, прототип. МК: образотворче мистецтво – М. Дерегус «Маруся Богуславка», ілюстрації до думи «Маруся Богуславка» (художник – М. Гнатюк); <i>скульптура</i> – пам'ятник Марусі Богуславці (скульптор – В. Богдановський, м. Богуслав Київської обл.); <i>музика</i> – М. Фоменко «Маруся Богуславка» (опера). 1 Народні історичні пісні. Художні особливості, спорідненість із думами та іншими видами фольклору, тематичні групи. Пісні про боротьбу українського народу за свободу і державність (оглядово). «Та, ой, як крикнув же козак Сірко». Легендарна постать славетного кошового отамана. Захоплення подвигом козаків-запорожців – захисників рідної землі. Художні засоби виразності у творі. ТЛ: історична пісня. «Чи не той то хміль». Оспівування перемоги козацького війська в битві під Жовтими Водами. Засоби художньої виразності у змалюванні образу Богдана Хмельницького. МК: образотворче мистецтво – Н. Павлусенко «Іван Сірко», І. Рєпін Іван Сірко (фрагмент картини «Запорожці пишуть листа турецькому султанові»), Ю. Саницький «Битва під Жовтими водами», О. Мордвинова «Портрет Богдана	мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, тропів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру. - Групово взаємодія із оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. - Структурування вивченого з теми у вигляді таблиці-опори, схеми, ментальної мапи. - Сенкан або діаманта. - Створення ілюстрацій до творів, графічних символів. - Створення медіаконтенту (відео інтерпретації авторського читання дум у стилі сучасних запитів соціальних мереж). - Створення постера, акаунта в соціальних мережах від імені головних героїв із використанням
--	--	--

тексту, медіатексту) і враження від прочитаного, аналізує вплив виражальних засобів на емоційноестетичне сприйняття тексту [9 МОВ 2.3.2-1]; обстоює власну думку про роль і місце тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.4.4-1]; використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1-1]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови виконує різні ролі в груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1].	Хмельницького»; <i>скульптура</i> – пам'ятник Б. Хмельницькому (скульптори – М. Вронський, О. Олійник м. Хмельницький). 1 Українське бароко. Барокова поезія (оглядово). ТЛ: <i>курйозний вірш, зоропоезія.</i> Семен Климовський «Їхав козак за Дунай». Фольклорні мотиви, образна символіка вірша, особливості ритмомелодики. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – В. Боровиковський «Портрет полковника Павла Руденка», стінописи Андріївської церкви (художник – Г. Левицький, м. Київ); <i>музика</i> – «Їхав козак за Дунай» (слова – С. Климовський, музика – Л. ван Бетховен); <i>архітектура</i> – дзвіниця Софійського собору (м. Київ), Михайлівський Золотоверхий собор (м. Київ), Успенський собор Києво-Печерської Лаври (м. Київ). 2 Доба козацької України в сучасній літературі. Марія Морозенко «Іван Сірко – великий характерник» (скорочено). Коротка розповідь про письменницю та її історичну прозу. Історична основа повісті. Дитинство легендарного кошового отамана, формування його характеру. Надзвичайні здібності героя. Характеристика другорядних персонажів. Міфологічний світ у повісті-фентезі. ТЛ: <i>історичне фентезі.</i> МК: <i>образотворче мистецтво</i> – «Козак Мамай (народна картина), ілюстрації до повісті «Іван Сірко – великий характерник»	цитатних характеристик (під керівництвом учителя/учительки). - Відгуки за прочитаними творами із використанням інтерактивних платформ Padlet, Mentimeter. - Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитаний твір. - Печворк. - Написання есе за вивченими художніми творами розділу. - Віртуальна екскурсія архітектурними пам'ятками.
---	---	---

		(художник – М. Паленко); <i>скульптура</i> – скульптурний портрет Івана Сірка (скульптор – Г. Лебединська); <i>музика</i> – «Їхали козаки» (слова – В. Момот, музика – К. Момот), «Отаман Сірко» (слова, музика, виконання – рок-група «Широкий Лан»). 1 ПЧ. Дума про Олексія Поповича. Народна дума «Дарувала Катерина козакам лимани». Історичні пісні «Пісня про Морозенка», «Нічка була темна», «Ой у лісі, на полянці», «Виряджала мати сина під Крути до бою». Народні балади «Ой летіла стріла...», «Ой чиє ж то жито...». С. Тельнюк «Грає синє море». М. Пригара «Михайлик – джура козацький». Л. Костенко «Чадра Марусі Богуславки». Р. Завадович «Маруся Богуславка». В. Шкляр «Характерник». М. Морозенко «Іван Сірко – славетний кошовий» (друга частина діалогії). О. Гаврош «Музей пригод». І. Андрусяк «Сірка на порох».	
УКРАЇНЦІ ТА КРИМСЬКІ ТАТАРИ			
5 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; формулює уточнювальні запитання для розуміння навчальної теми [9 МОВ 1.1.2-4]; переказує художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або	1	Давня література кримли (оглядово). Переказ «Фонтан сліз у Бахчисарайському палаці»: зворушлива історія кохання в переказі. МК: <i>архітектура</i> – Ханський палац (архітектор – Омер, АР Крим, м. Бахчисарай); <i>скульптура</i> – скульптура «Фонтан сліз» (архітектор – Омер, мавзолей Діляри-Бікеч, АР Крим, м. Бахчисарай).	- Виразне читання художніх творів. - Переказ прочитаного. - Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї,

фрагментах художнього тексту [9 МОВ 1.2.1-1]; самостійно складає і komponує складний план, створює конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо [9 МОВ 1.2.2-1]; окреслює тематику й проблематику художніх творів для подальшої інтерпретації [9 МОВ 1.4.1-1]; розпізнає основні факти і судження про них, вирізняє авторські інтерпретації, розуміє аргументацію, коментує підтекст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 МОВ 1.4.6-1]; характеризує роль, виражальні можливості та вплив на слухача (адресата) важливих деталей, зокрема художніх, почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 МОВ 1.5.3-1]; логічно і послідовно презентує в доцільній жанровій формі власні погляди, ідеї, переконання, підкріплюючи їх аргументами та наводячи доречні приклади із власного або суспільно-історичного досвіду [9 МОВ 1.6.1-1]; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження й увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1- 1]; співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора [9 МОВ 2.1.3-1]; коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) проблем з урахуванням власного досвіду та культурно-історичного контексту [9 МОВ 2.2.1-1]; формулює логічні та послідовні висновки на основі аналізу структурно - змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [9 МОВ 2.2.7 -1] ; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження,	1 <i>Ашик Омер «Скажи-но, душе».</i> Коротко про життя і творчість поета. Вірш «Скажи-но, душе...»... (переспів О. Гончаренка) – філософський роздум про долю кримськотатарського народу. Східний колорит художнього стилю твору. ТЛ: ашикська поезія. МК: образотворче мистецтво – О. Раффе «Татарська дівчина», ілюстрації до книжки А. Левкової «Ашик Омер» (художниця – Г. Приходько); <i>скульптура</i> – пам’ятник Ашику Омеру (скульптор – А. Шмаков, м. Євпаторія, АР Крим). 1 Кримські татари й українці в сучасній українській літературі. <i>Володимир Рутківський «Пастух Рашит»</i> (розділ із книги першої тетралогії «Джури козака Швайки»). Історична проза у творчості письменника. Розповідь про зародження запорозького козацтва в тетралогії «Джури козака Швайки» (оглядово). «Пастух Рашит» – ідея порозуміння та взаємодопомоги українців і татар. Проблема дружби та обов’язку. Образ козака Швайки – утілення лицарства. МК: образотворче мистецтво – Ф. Красицький «Гість із Запоріжжя», ілюстрації до тетралогії «Джури козака Швайки» (художник – М. Паленко), К. Ротань «Сучасні герої»; <i>кіно</i> – фрагмент д/ф «Виникнення козацтва» (д/ф «Країна: Історія українських земель»), відео «Хто такі кримські татари?», «Кримські татари. Друзі чи вороги?» (розповіді письменників Капранових).	мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру. - Групова взаємодія із оформленням результатів роботи у застосунку Padlet. - Перегляд документальних і художніх фільмів про історію і побут кримських татар. - Віртуальна подорож Ханським палацом (АР Крим, м. Бахчисарай). - Добір сучасних поезій про Крим.
--	--	--

викликані новою навчальною інформацією та прочитаними художніми творами [9 МОВ 2.3.2 -1]; обстоює власну думку про роль і місце тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у культурно -історичному контексті [9 МОВ 2.4.4 -1]; використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1 -1]; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи й засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1 -2]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови зіставляє власну думку, зафіксовану в письмовій формі, із думкою інших осіб [9 МОВ 3.1.2 -2]; виконує різні ролі в груповій онлайн - комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1].	1	ПЧ. Антологія кримськотатарської поезії ХІІІ-ХХ ст. «Окрушини сонця». А. Левкова «Ашик Омер». В. Рутківський «Джури-характерники», «Джури і підводний човен», «Джури і Кудлатик».	
---	-----------------	---	--

РОМАНТИЗМ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

9 год

1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; обговорює актуальність, жанрово-родову належність художніх текстів, ідейно-тематичні та естетичні особливості, зв'язок текстів із певною добою, творчістю митця [9 МОВ 1.1.2- 2]; самостійно створює конспект, тези почутого, дає характеристику	1	Романтизм як мистецький напрям. Україна першої половини ХІХ ст. Своєрідність української поезії ХІХ ст. (оглядово). ТЛ: романтизм. МК: образотворче мистецтво – В. Штернберг «Переправа через Дніпро біля Києва», Т. Шевченко «Селянська родина», І. Айвазовський «Дев'ятий вал»; <i>музика</i> – С. Гулак-Артемівський «Запорожець за	• Виразне читання та переказ творів. • Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (визначення теми, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, тропів, художніх
---	-----------------	--	---

персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати [9 MOV 1.2.2-1]; самостійно передає за допомогою різних способів і засобів візуалізації власне розуміння почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), структуруючи інформацію [9 MOV 1.2.3-1]; окреслює мотиви художніх творів [9 MOV 1.4.1-1]; аналізує стильові, жанрові, естетичні та мовні особливості художніх текстів [9 MOV 1.4.3-1]; розпізнає основні факти і судження про них, вирізняє авторські інтерпретації, розуміє аргументацію, коментує підтекст почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) [9 MOV 1.4.6-1]; коментує інформацію (зокрема частково неповну), сприйняту з одного чи кількох джерел [9 MOV 1.5.1-1]; характеризує роль, виражальні можливості та вплив на слухача важливих деталей, зокрема художніх [9 MOV 1.5.3-1]; коментує особливості вираження емоційного стану на основі аналізу художніх творів для розвитку власного емоційного інтелекту [9 MOV 1.8.4-1]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 MOV 2.1.1- 1]; співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора [9 MOV 2.1.3-1]; коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) проблем з урахуванням власного досвіду та культурно-історичного контексту [9 MOV 2.2.1-1]; розпізнає в художніх текстах зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю [9 MOV 2.2.6-2]; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані новою навчальною інформацією та прочитаними художніми творами [9 MOV 2.3.2-1]; обстоює власну думку про роль і місце тексту (зокрема художнього	Дунаєм» (опера), М. Лисенко «Різдвяна ніч» (опера), «Тарас Бульба» (опера); <i>архітектура</i> – Володимирський собор (архітектори – І. Штром, П. Спарро, О. Беретті, м. Київ), садиба Галаганів (архітектор – П. Дубровський, с. Сокиринці Чернігівської обл.). 1 Романтична поезія. Особливості української романтичної поезії. Фольклорні мотиви творів. Літературні угруповання поетів-романтиків, їхній творчий доробок (<i>оглядово</i>). Михайло Петренко «Дивлюсь я на небо». Романтична пісенна лірика автора. Втілення мрій і поривань особистості в образній картині вірша. Засоби художньої виразності у творі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – портрет-реконструкція М. Петренка (художник – О. Чередниченко), І. Галан «Дивлюсь я на небо»; <i>музика</i> – «Дивлюсь я на небо» (слова – М. Петренко, музика – В. Заремба, Л. Александрова). ТЛ: <i>трискладові віршові розміри</i>. 1 Жанр балади в літературі романтизму. Тарас Шевченко «Причинна». Розповідь про ранню творчість поета. Жанрові особливості балади «Причинна». Риси романтизму в творі. Композиція, сюжет, поетика балади. ТЛ: <i>балада, алітерація, асонанс</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – М. Бурачек «Реве та стогне Дніпр широкий»; <i>музика</i> – «Реве та стогне Дніпр широкий» (слова – Т. Шевченко, музика – Д. Крижанівський); <i>театр</i> – п'єса «Реве та	засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи / кластеру / метаплану. - Групова взаємодія із оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. - Структурування вивченого з теми у вигляді таблиці-опори, схеми, ментальної мапи. - Печворк. - Сенкан/кросенс/діаманта. - Літературний диктант. - Створення медіаконтенту (відео інтерпретації авторського читання у стилі сучасних запитів соціальних мереж). - Метод «Малюємо вірш». - Ілюстрації до творів/графічних символів/художніх трактувань.
---	--	--

тексту, медіатексту) у культурно-історичному контексті [9 МОВ 2.4.4-1]; використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1-1]; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи і засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови складає й оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1]; виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1]; досліджує власне мовлення, аналізує основні риси авторського стилю тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для вдосконалення власного стилю мовлення [9 МОВ 4.2.4-1].	стогне Дніпр широкий» (режисери – Л. Болобан, Л. Предславич); <i>кіно</i> – анімаційний фільм «Причинна» (режисер – А. Щербак). 1 Сучасні українські балади (за вибором учителя/учительки). Популярність жанру балади в сучасній художній літературі. МК: <i>музика</i> – пісня «Балада про мальви» (слова – Б. Гура, музика – В. Івасюк). 2 Традиції романтизму в українській прозі XIX століття (оглядово). Микола Гоголь «Сорочинський ярмарок» (скорочено). Біографічний нарис про письменника. Україна у творчості митця. Етнографічне тло, проблематика, система образів, риси романтичного стилю у повісті «Сорочинський ярмарок». МК: <i>образотворче мистецтво</i> – В. Штернберг «Ярмарок в Україні», С. Якутович «Сорочинський ярмарок», В. Бараненко «На ярмарок», «Сорочинський ярмарок», О. Лазаренко «Сорочинський ярмарок»; <i>театр</i> – мюзикл-концерт «Сорочинський ярмарок» (режисер – Ю. Кочевенко, слова – О. Вратарьов, музика – О. Злотник). ПЧ. Т. Шевченко «Тополя», «Лілея», «Тарасова ніч». Збірка «Українські поети-романтики». Марко Вовчок «Маруся». П. Куліш «Орися», «Огненний змій». М. Старицький «Облога Буші». І. Драч «Балади буднів».	• Віртуальна подорож парками «Олександрія» (м. Біла Церква, Київська обл.), «Софіївка» (м. Умань, Черкаська обл.). • Віртуальна подорож до літературно-меморіальних музеїв. • Написання власних віршів.
---	--	---

		А. Качан «Журавлині луги або Купальські вогні». В. Баранов «Хата синьоока». О. Гаврош «Врятувати Тараса Шевченка». А. Бачинський «Ватага Веселих Волоцюг».	
РЕАЛІЗМ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОЕЗІЇ ТА ПРОЗІ 5 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; відповідає на запитання за змістом навчального матеріалу [9 МОВ 1.1.2-1]; обговорює актуальність, жанрово-родову належність художніх текстів, ідейно-тематичні та естетичні особливості, зв'язок текстів із певною добою, творчістю митця [9 МОВ 1.1.2- 2]; переказує художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художніх текстів [9 МОВ 1.2.1-1]; самостійно створює конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати [9 МОВ 1.2.2-1]; самостійно передає за допомогою різних способів і засобів візуалізації власне розуміння почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), структуруючи інформацію [9 МОВ 1.2.3-1]; окреслює тематику й проблематику художніх творів для подальшої інтерпретації [9 МОВ 1.4.1-1]; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження й увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 МОВ 1.6.1-3]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 МОВ 2.1.1- 1]; співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора [9 МОВ 2.1.3-1];	1	Реалізм як мистецький напрям. Україна у другій половині ХІХ ст. Особливості українського реалізму (оглядово). ТЛ: <i>реалізм.</i> МК: <i>образотворче мистецтво</i> – К. Трутовський «Колядка в Україні», М. Пимоненко «Сінокіс», О. Мурашко. «Селянська родина», С. Васильківський. «Весна на Україні». <i>архітектура</i> – Львівська політехніка (архітектор – Ю. Захарієвич), Будівля Медичного товариства в Харкові (архітектор – О. Бекетов); <i>скульптура</i> – Л. Позен «Запорожець у розвідці». Реалістична поезія. Реалізм в українській поезії ХІХ ст. (оглядово). Павло Грабовський «Я не співець чудовної природи...». Короткий нарис життя і творчості письменника. Роль художнього слова в житті особистості, розкриття поняття прекрасного з позицій реалізму у вірші. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – В. Чебанік «Портрет Павла Грабовського».	• Виразне читання та переказ прочитаного. • Створення сюжетної схеми. • Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру. • Асоціативна хмаринка за тематикою художніх творів. • Групова взаємодія із оформленням результатів роботи в застосунку Padlet.
	3	Проза реалізму. Іван Нечуй-Левицький «Микола Джеря» (скорочено). Коротко про письменника. Повість-хроніка	• Діалоги від імені головних героїв/героїнь. • Літературний

коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) проблем з урахуванням власного досвіду та культурно-історичного контексту [9 МОВ 2.2.1-1]; розпізнає в художніх текстах зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю [9 МОВ 2.2.6-2]; формулює логічні та послідовні висновки на основі аналізу структурно-змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [9 МОВ 2.2.7-1]; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані новою навчальною інформацією та прочитаними художніми творами [9 МОВ 2.3.2-1]; використовує для виконання завдань текстові / медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною й надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1-1]; представляє текстову інформацію з одного або кількох джерел, комбінуючи різні способи й засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1-2]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2-1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови виконує різні ролі в груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1]. досліджує власне мовлення, аналізує основні риси авторського стилю	«Микола Джеря». Соціально-побутова проблематика твору. Сюжет і композиція. Образ гордого й сміливого українця-бунтаря. Риси реалізму в повісті. ТЛ: <i>соціально-побутова повість</i>. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – В. Орловський «Літній день в Україні», ілюстрації до повісті «Микола Джеря» (художники – О. Лисенко, В. Полтавець); <i>скульптура</i> – пам'ятник Нимидорі (с. Стеблів Черкаської обл.). 1 Україна XIX століття в сучасній літературі. Богдан Жолдак. Оповідання «Мудрість сили» (скорочено). ПЧ. С. Руданський «Співомовки». Марко Вовчок «Козачка». Б. Грінченко «Каторжна», «Батько та дочка».	(цитатний) диктант. • «Упізнай героя/героїню за цитатою». • Сторітелінг від імені письменника. • Кроссенс. • Створення постерів/акаунтів у соціальних мережах/резюме про письменників, головних героїв/героїнь у соціальних мережах (під керівництвом учителя/учительки). • Перегляд документальних фільмів про письменників, кінофільмів за сюжетами прочитаних художніх творів. • Написання відгуків на фільми. • Віртуальна подорож до літературно-меморіальних музеїв.
---	---	---

тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для вдосконалення власного стилю мовлення [9 MOV 4.2.4- 1].			
З ДРАМАТУРГІЇ ХІХ СТОЛІТТЯ 6 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 MOV 1.1.1-1]; відповідає на запитання за змістом навчальної теми [9 MOV 1.1.2-1]; обговорює актуальність, жанрово-родову належність художніх текстів, ідейно-тематичні та естетичні особливості, зв'язок художніх творів із певною добою, творчістю митця [9 MOV 1.1.2-2]; переказує художні твори докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах художніх текстів [9 MOV 1.2.1-1]; аналізує стильові, жанрові, естетичні та мовні особливості художніх текстів [9 MOV 1.4.3-1]; коментує інформацію (зокрема частково неповну), сприйняту з одного чи кількох джерел [9 MOV 1.5.1-1]; доречно використовує цитати з текстів для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань [9 MOV 1.6.1-3]; добирає й використовує необхідні вербальні та невербальні засоби для ефективної комунікації з урахуванням ситуації спілкування [9 MOV 1.7.1-1] виявляє й передбачає емоційні реакції в різних ситуаціях спілкування [9 MOV 1.8.1-1]; позитивно впливає на емоційний стан учасників групової комунікації, цінуючи власну культурну традицію та виявляючи повагу до інших [9 MOV 1.8.3-1]; коментує особливості вираження емоційного стану на основі аналізу художніх творів для розвитку власного емоційного інтелекту [9 MOV 1.8.4-1]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду застосовує різні види критичного читання художніх творів [9 MOV 2.1.1- 1];	1 2 2	Своєрідність української драматургії ХІХ століття. Театральне мистецтво. Жанрова специфіка, особливості конфліктів, сюжетів та образної системи драматичних творів ХІХ століття (оглядово). ТЛ: комедія, водевіль, конфлікт. Григорій Квітка-Основ'яненко «Сватання на Гончарівці» (скорочено). Нарис життя й драматургічної творчості письменника. Художні особливості п'єси, риси класицизму в ній. Соціально-побутовий конфлікт в її основі. Комічні ситуації, їх роль у композиції твору. Характеристика дійових осіб п'єси. МК: театр – вистава «Сватання на Гончарівці» (режисер – Ф. Стригун); кіно – телевізійний фільм-спектакль «Сватання на Гончарівці» (режисер – І. Земгало); музика – музика до вистави «Сватання на Гончарівці» (композитор – С. Рудей). Михайло Старицький «За двома зайцями» (скорочено). Стисла розповідь про письменника. Актуальність проблематики п'єси «За двома зайцями». Історія створення. Характеристика дійових осіб. Моральна й національна підоснови конфлікту. Засоби гумору та сатири. МК: театр – вистава «За двома зайцями» (режисер – Б. Струтинський); кіно – х/ф «За двома зайцями» (режисер – В. Іванов,	• Виразне читання творів в особах. • Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору (бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст), зокрема й у форматі ментальної мапи/кластеру. • Групова взаємодія із оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. • Літературний (цитатний) диктант. • Підготовка кроссенсу. • Інсценізація епізодів драматичних творів. • Створення постерів/акаунтів у соціальних мережах/резюме про письменників, головних

співвідносить зміст сприйнятого тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора [9 МОВ 2.1.3-1]; розпізнає в художніх текстах зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю [9 МОВ 2.2.6-2]; формулює логічні та послідовні висновки на основі аналізу структурно-змістової єдності та інтерпретації кількох прочитаних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) [9 МОВ 2.2.7 -1] ; представляє текстову інформацію, комбінуючи різні способи й засоби візуалізації змісту [9 МОВ 2.6.1 -2]; створює на основі вивченого навчального матеріалу власний або колективний медійний продукт [9 МОВ 2.7.2 -1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови виконує різні ролі у груповій онлайн - комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2 -1]; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4 -1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1]; досліджує власне мовлення, аналізує основні риси авторського стилю тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для вдосконалення власного стилю мовлення [9 МОВ 4.2.4- 1].	1	україномовна версія, 1961); <i>скульптура</i> – пам’ятник персонажам комедії «За двома зайцями» (скульптори –В. Щур, В. Сивко, Андріївський узвіз, м. Київ). ПЧ. Т. Шевченко «Назар Стодоля». Іван Карпенко-Карий «Сто тисяч». Збірка п’єс сучасних драматургів «Дош в акваріумах площ».	героїв/героїнь. • Перегляд екранізацій прочитаних драматичних творів. • Написання відгуків на екранізації художніх творів. • Віртуальна подорож до літературно-меморіальних музеїв. • Написання власних драматургічних етюдів «Герої української класики в сьогоденні».
ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ 2 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	1	Художні твори літератури рідного краю (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць).	• Аналітико-синтетична робота з текстом художнього твору

свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; окреслює тематику і проблематику почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту) для подальшої інтерпретації [9 МОВ 1.4.1- 1]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду формулює логічні й послідовні висновки на основі аналізу та інтерпретації прочитаних художніх творів літератури рідного краю [9 МОВ 2.2.7-1]; пропонує варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах), зважаючи на потенційну множинність прочитання в різних контекстах [9 МОВ 2.4.5-1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови створює самостійно тексти, використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.5-1]; виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1].		Ознайомлення з творами письменників/письменниць рідного краю, тематично спорідненими із вивченими художніми текстами. МК: твори мистецтва рідного краю.	(бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, мотиву, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх засобів, мистецький контекст). • Створення буктрейлера/відео рекомендації про прочитану книжку. • Проектна робота. • Створення сайту/сторінок у соціальних мережах/wiki матеріалів про письменників/письменниць рідного краю (під керівництвом учителя/учительки). • Відвідування літературно-меморіальних музеїв. • Зустрічі/онлайн конференції зі сучасними письменниками/письменницями. • Написання листів-відгуків про прочитані художні твори.
--	--	---	---

			• Конференція-обговорення прочитаного.
НАЙЦІКАВІШЕ З ЛІТЕРАТУРНИХ НОВИНОК 1 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях свідомо застосовує прийоми активного слухання [9 МОВ 1.1.1-1]; самостійно складає і komponує складний план, створює конспект, тези почутого, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо [9 МОВ 1.2.2-1]; окреслює тематику й проблематику почутої інформації про нові твори української літератури для подальшої інтерпретації [9 МОВ 1.4.1-1]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду використовує для виконання завдань текстові/медіатекстові джерела, інформацію з яких вважає достовірною та надійною, аргументує вибір таких джерел [9 МОВ 2.5.1 -1]; обговорює з іншими особами свої читацькі вподобання і звички, наводячи приклади, аргументи, презентує прочитаний літературний твір у різний спосіб з урахуванням власного читацького досвіду [9 МОВ 2.5.2 -1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови виконує різні ролі в груповій онлайн - комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2 -1]; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4 -1].	1	Художні твори сучасної української літератури (за вибором учителя/учительки та учнів/учениць). МК: твори сучасного українського мистецтва.	• Створення візуального постера/презентації/інтерактивної платформи про прочитаний твір сучасної української літератури. • Конференція-обговорення прочитаного.

4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1 -1] .			
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО 1 год			
1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях відповідає на запитання щодо вивченого навчального матеріалу та змісту художніх творів, акцентуючи увагу на важливих деталях [9 МОВ 1.1.2-1]; обговорює актуальність, жанрово-родову належність художніх творів, зв'язок тексту з певною добою, творчістю митців [9 МОВ 1.1.2-2]. 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду формулює логічні й послідовні висновки на основі аналізу й інтерпретації прочитаних художніх текстів [9 МОВ 2.2.7-1]; використовує різні ресурси, зокрема цифрові, для розширення кола читачьких інтересів, демонструючи навички критичного мислення [9 МОВ 2.5.3-1]; передає зміст вивченого, узагальнюючи, доповнюючи словесно інформацію [9 МОВ 2.6.1-1]. 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови створює самостійно тексти, використовує різні форми їх презентації для досягнення відповідної комунікативної мети [9 МОВ 3.1.5-1]; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм [9 МОВ 3.1.4-1];	1	Текстуально вивчені та самостійно прочитані художні твори. Узагальнення та систематизація вивченого навчального матеріалу. ТЛ: повторення понять теорії літератури.	- Виконання тестових завдань і діагностувальних робіт за групами навчальних результатів. - Дискусія «Як сформувати власний читачький смак?» - Літературні конкурси, вікторини. - Захист творчих проєктів. - Обговорення літератури для читання влітку.

виконує різні ролі в груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування [9 МОВ 3.2.2-1]. 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів нестандартні рішення, виявляючи художньо-образне, асоціативне мислення [9 МОВ 4.2.1-1].			
--	--	--	--

ПРИКІНЦЕВА ЧАСТИНА

ДОДАТКИ

Додаток 1

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ

Наказ МОН №1093 від 02.08.2024 р.

«Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»

<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>

Додаток 2

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Закон України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://osvita.ua/legislation/law/2231/>
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (16 січня 2020 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://osvita.ua/legislation/law/2232/>

4. **Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти.** Наказ МОН № 1120 від 09.08.2024 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/npa/pro-vnesennia-zmin-do-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity>
5. **Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання.** Наказ МОН №1093 від 02.08.2024 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
6. **Про окремі питання оцінювання результатів навчання.** Лист МОН № 1/4895-25 від 14.03.2025 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/npa/pro-okremi-pytannia-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>
7. **Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти** (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.). Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2024 року № 1787) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2024/Model.navch.prohr.5-9.klas-2024/31-12-2024/ukrayinska-literatura-7-9-kl-yatsenko-ta-in-31-12-2024.pdf>
8. **Підручник: «Українська література. 8 клас»** (автор: Авраменко О. М. Українська література: підручник для 8 класу закл. загальн. середн. освіти. – К.: «Грамота», 2025) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pidruchnyk.com.ua/2962-ukrainska-literatura-avramenko-8-klas-2025.html>
9. **Освітній проєкт «На Урок» для вчителів** [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/biblioteka/ukrainska-literatura/klas-8>
10. **Всеосвіта. Національна освітня платформа** [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://lms.e-school.net.ua/courses/course-v1:Gramota+UkrLitYac+2025_T1/course/
11. **Всеукраїнська школа онлайн: відеоуроки, тести та завдання для школярів 5-11 класів. Українська література. 8 клас** [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://lms.e-school.net.ua/courses/course-v1:UIED+Ukrainian-literature-8th-grade+2020/course/>